Extra Journaaltje

1981 - 2018

SONOB

Stichting Ontwikkelingssamenwerking
Noordoost Brazilie

December 2018

Jaargang 35 – Nummer 118 december 2018

Extra JOURNAALTJE

STICHTING ONTWIKKELINGSSAMENWERKING N.O.–BRAZILIË

Secretariaat: Voordeldonk 74 – 5721HM Asten.
Telefoon: 0493-693545
Redactie: Greveslag 52, 6662 VC Elst (Gld).

Penningmeester: Greveslag 52 – 6662 VC Elst.
Rabobank Elst. Rek.nr. NL 17 Rabo 0116 8924 12
Website: www.sonob.nl

Zegeningen van SONOB

Lang geleden, om precies te zijn op 19 februari 1981, werd in Tilburg, ten kantore van notaris Manders SONOB opgericht. SONOB had tot doel steun te verlenen aan de armen van Palmeira dos Índios e.o. Daartoe vergaarde SONOB via sponsors geld, dat aanvankelijk door zuster Bernadette en later door zuster Lourdes Santana van Novo Horizonte ten behoeve van projecten voor de armen werd besteed.

In de loop van de jaren dat SONOB bestond zijn heel veel resultaten geboekt. Niet alles was succesvol, maar als we terug kijken kunnen we bogen op een aantal heel mooie resultaten. Ik zal deze hieronder kort beschrijven. Het pretendeert niet volledig te zijn. De projecten die veel inpact hebben gehad zijn vermeld.

1: Hulp aan armen

In de beginjaren besteedde zuster Bernadette een belangrijk deel van het geld dat ze mocht besteden voor noodhulp aan de allerarmsten van Palmeira dos Índios, Alagoas, Noordoost Brazilië. Hierbij kunt u denken aan medicijnen, voedsel, kleding, schoolspullen etc. Ook had SONOB ruim 200 adoptiegezinnen, die elke maand een klein bedrag ontvingen voor het opvangen van de allergrootste nood in het gezin. Sommigen van u zullen zich dit nog wel kunnen herinneren. Elke donateur ontving elk jaar van hun adoptiegezin een kort, eigenhandig geschreven briefje waarin het adoptiegezin hun donateur bedankte en hen de beste wensen deed toekomen.

2: Huisjes voor de armen

Op een gegeven moment kwam zuster Bernadette, die samen met haar medezusters Anna Manders, Marcella Sonnemans en Johanna Donkers op het adres Praça do Rosario 130 woonde, op het idee om voor de armen een stenen huisje te bouwen. Velen van die armen woonden in een krot, zonder enige basale voorziening als water, licht, sanitaire voorzieningen e.d. Heel vaak was die krot eigendom van een grootgrondbezitter, bij wie ze zo nu en dan op het land konden werken. Naar eigen willekeur kon die grootgrondbezitter mensen uit hun schamele onderkomen wegsturen.
Zuster Bernadette heeft met de steun van SONOB honderden huisjes kunnen laten bouwen. Ze deed dat in en in de omgeving van Palmeira dos Índios, t.w. Palmeira de Fora, Gavião, Canafistula, Lajes de Calderão. In de wijk Xucurus heeft zuster Bernadette zelfs ruim 400 huisjes laten verrijzen. Xucurus was toen een heel arme wijk in Palmeira dos Índios, waar heel veel armen woonden. De wijk had geen stromend water.

Er waren open riolen en men had geen elektriciteit. Kinderen konden heel vaak niet naar school, omdat er in de buurt geen school was waar kinderen van armen welkom waren. De huisjes waren eigendom van de orde van zuster Bernadette. In 1995 heeft zuster Laetitia, die ruim 25 jaar in Palmeira dos Índios heeft gewerkt, de huisjes bij de notaris op naam van de bewoners laten zetten.

Als je nu in die wijk kijkt, zie je daar grote vooruitgang. De straat is inmiddels geasfalteerd, de huisjes zijn in heel veel gevallen opgeknapt en eigenhandig uitgebreid en er is in die wijk een school en een sociaal centrum. Ook is deze wijk voorzien van goed werkende riolering.

3: Sociaal Centrum

In 1994 heeft het toenmalige Cobbenhagecollege uit Tilburg geld beschikbaar gesteld voor de bouw van een sociaal centrum in de armste wijk van Palmeira dos Índios :Xucurus. Zuster Bernadette was in 1989, t.g.v. ziekte, voorgoed naar Nederland teruggekeerd. Zuster Anna Manders heeft in de eerste jaren daarna de taak van contactpersoon voor SONOB op zich genomen. Een van de eerste grote taken was het begeleiden van de bouw van het sociaal centrum. Dit centrum voorzag in een heel grote behoefte: de armen hadden nu een plek waar ze bij elkaar konden komen.

Ook werden er op het terrein verschillende kleinere projecten uitgevoerd, zoals de groentetuin, de visvijvers, het houden van kippen en geiten e.d. Al heel snel bleek het helaas noodzakelijk het terrein te ommuren. Dit was nodig, omdat sommigen meenden spullen te moeten stelen. Omdat er in de wijk Xucurus, waar het centrum stond, geen goed drinkwater beschikbaar was heeft SONOB geld beschikbaar gesteld voor het project Água é Vida= Water is leven. Van grote diepte werd water opgepompt en gezuiverd, waarna het aan de bewoners van genoemde wijk beschikbaar kon worden gesteld. Inmiddels is de wijk door de plaatselijke overheid voorzien van stromend water en elektra. Zuster Bernadette heeft in de wijk een school voor de armen laten bouwen: De Bernadetteschool.

Deze school voorzag in een heel grote behoefte en is in 2012 door de gemeente Palmeira dos Índios omgebouwd tot een school die zich tot de beste van de gemeente kan rekenen. Vooral door de tomeloze inzet van de huidige directrice Zinha dos Santos en haar personeel is deze school een voorbeeld voor vele andere geworden.

Een paar jaar geleden heeft zuster Lourdes Santana haar intrek genomen in het sociaal centrum van Xucurus. Hierdoor woont ze dichter bij haar mensen.

4: Opvanghuis voor meisjes in Palmeira dos Índios: LCAA

In Palmeira dos Índios heeft vereniging Actie voor Actie uit de Meern ruim 20 jaar geleden een tehuis gebouwd voor meisjes uit heel arme gezinnen. SONOB heeft vanaf het begin nauw samen gewerkt met Actie voor Actie. De meisjes die naar het opvanghuis kwamen, konden nergens terecht voor onderwijs en begeleiding en belandden daarom vaak op straat waar ze een grote kans liepen in aanraking te komen met drugs, of ze kwamen in de prostitutie terecht. Door het opvanghuis in LCAA kregen de meisjes veel betere kansen voor een goede toekomst.

SONOB heeft zich via haar donateurs financieel garant gesteld voor een aantal plaatsen. Het geld dat daarvoor binnen kwam werd door SONOB overgemaakt naar Actie voor Actie.

5: Het zeepproject

In 2015 is een begin gemaakt met een werkgelegenheidsproject: Van Bakolie tot zeep. Op 4 locaties in de staat Alagoas, t.w. Pariconha, Poço de Areia, Lago de Arara en Paus Preto maakten groepen vrouwen goede huishoudzeep. Deze werd gemaakt van afgewerkte bakolie. De olie kregen ze gratis van leveranciers uit de omgeving.

Door dit project heeft een flink aantal vrouwen werk, waarmee ze wat kunnen verdienen voor hun gezin. Met het geld, dat via Een Aarde uit Asten beschikbaar kwam, konden de benodigde hulpmiddelen en grondstoffen worden aangekocht. De eerste partijen zeep werden vernoemd naar ons bestuurslid Catharinus Pals, die zich vele jaren heeft ingezet voor projecten van SONOB.

6: Novo Horizonte:

In het jaar 2003 is op 27 oktober, door inspanningen van het bestuur van SONOB en haar contactpersoon zuster Lourdes Santana, Novo Horizonte opgericht. Novo Horizonte is een overkoepelende stichting in de staat Alagoas, waarin diverse groepen vertegenwoordigd zijn. Deze groepen bestaan uit leden die een gemeenschappelijk belang hebben en/of gezamenlijk een project ondernemen. SONOB ontvangt projectaanvragen van Novo Horizonte, die beoordeelt, begroot, initieert, coördineert en controleert. Tevens legt Novo Horizonte verantwoording af over besteding van gelden, resultaat en continuïteit. Het werkgebied van Novo Horizonte beslaat de gehele staat Alagoas, in het bijzonder de arme, droge "sertão". Ze is in Palmeira dos Índios geregistreerd bij de notaris. De contactpersoon van Novo Horizonte is zuster Lourdes Santana (bestuurslid Novo Horizonte), lid van de Braziliaanse tak van de orde van St. Franciscus uit Asten. Novo Horizonte functioneert nog steeds.

7: Scholingsprojecten

Omdat veel kinderen uit arme gezinnen op school veel moeite bleken te hebben om het onderwijs met succes te kunnen volgen heeft Novo Horizonte een aantal jaren geleden op een aantal plaatsen (Água Branca, Monteirópolis, Palmeira dos Índios) scholingsprojecten opgezet. Hierdoor kregen de kinderen bijlessen in de voornaamste schoolvakken, zodat ze de lessen op de basisschool beter konden volgen en hun kansen op een succesvolle toekomst aanmerkelijk toenamen.

De projecten kregen klinkende namen als: Livro no mão, bolo no pé (Boek in de hand, bal aan de voet), Crescer Feliz (Gelukkig Opgroeien), Caminho Verde (Groene Weg). Het betreft in totaal 5 groepen. Ook van dat project kunnen we zeggen, dat het in een grote behoefte heeft voorzien.

8: Ondersteuning jongeren

SONOB heeft in enkele gevallen met hulp van donateurs uit Nederland steun gegeven aan jongeren uit de buurt van Água Branca, die bezig waren met de afronding van hun studie. Zonder onze steun was dat niet gelukt. Als dank voor deze steun zijn de jongeren in hun streek bezig met begeleiding van andere jongeren. Als voorbeeld daarvan kunnen wij noemen: Vitória Costa, die leiding geeft aan groepen plattelandsjongeren van Água Branca.

9: Cisternas (watertanks)

In het droge Noordoosten van Brazilië en dus ook in de staat Alagoas, waar Palmeira dos Índios deel van uit maakt, is water heel belangrijk. Om die reden heeft SONOB op het terrein van het sociaal centrum Xucurus een waterput geslagen. Op vele plaatsen in de omgeving van Palmeira dos Índios en later ook op andere plaatsen heeft SONOB met steun van Nederlandse donateurs zogenaamde cisternas laten bouwen.

Dit zijn tanks waarin hemelwater via goten en buizen kan worden opgevangen. Variërend van de grootte van de tanks (5000 tot 10000 liter) kon een gezin dan in periodes van droogte toch beschikken over voldoende drinkwater, water om te wassen, te douchen e.d. In totaal heeft SONOB met uw steun ruim 50 van die waterputten, waarvan b.v. een tank op het terrein van Xucurus en een tank op het terrein van het opvanghuis voor

meisjes in Palmeira dos Índios, kunnen bouwen.

10: De Moederclub: Clube de Mães

Zuster Marcella Sonnemans uit Someren, heeft begin jaren 80 in Palmeira dos Índios van de gemeente Palmeira ruimte gekregen om de moederclub op te richten. De Clube is bedoeld voor zwangere arme vrouwen, vaak zeer jong en onervaren in het krijgen en verzorgen van kinderen. Ze komen uit de sloppenwijken van Palmeira dos Indios. De vrouwen komen 1 à 2 keer per week naar de Clube. Ze krijgen daar dan een goede maaltijd en voorlichting over babyverzorging en –voeding. Daarnaast draagt de Clube ook bij aan de emancipatie van deze vrouwen.

Terwijl ze daar zijn maken deze moeders hun babyuitzet, die ze als ze gaan bevallen mee naar huis mogen nemen. Sinds kort verstrekt de overheid een kleine uitkering aan zwangere vrouwen, maar omdat de betrokken (vaak zeer jonge) vrouwen de voorlichting en het leren maken van babykleertjes zo belangrijk vinden, komen ze toch nog steeds heel graag naar de Clube. SONOB levert een belangrijke bijdrage aan de materialen voor de babyuitzetten, leermiddelen en ingrediënten voor de maaltijden. Per kwartaal wordt een bedrag van € 600 overgemaakt. De Moederclub voorziet nog steeds in een grote behoefte en is dus uw steun meer dan waard geweest.

11: Ziekenhuisje van Batalha

In de jaren 80 waren er voor armen heel weinig mogelijkheden gebruik te maken van medische voorzieningen. De armen hadden geen geld om medische zorg, hoe weinig soms ook, zelf te bekostigen. Geen geld betekende dus bijna altijd geen medische zorg. Daarom heeft pater Josevel, die heel goed bevriend was met zuster Bernadette, in Batalha (op zo'n 50 km van Palmeira verwijderd) een kraamkliniekje opgericht, waar armen, indien nodig, gratis terecht konden voor bevallingen en eenvoudige medische handelingen, zoals bloed- en urineonderzoek. Pater Josevel kreeg destijds voor zijn kliniekje geen steun van de overheid en was daarom geheel afhankelijk van hulp uit Nederland. Gelukkig heeft SONOB financiën gekregen van haar donateurs. Het kliniekje heeft vele jaren in een grote behoefte voorzien.
Een aantal jaren geleden heeft de overheid van Alagoas gemeend de eisen voor medische hulp sterk te moeten opschroeven. Alle medische zorg kwam direct onder de verantwoording van de Alagoaanse overheid. Pater Josevel kon toen niet langer zijn kliniekje open houden.

12: Créche van Batalha

Naast zijn kraamkliniekje heeft pater Josevel in Batalha ook een créche voor kinderen uit heel arme gezinnen opgericht. Hier konden kinderen van 0 tot 5 jaar terecht. Hun moeders konden dan proberen ergens wat te verdienen voor hun gezin, wetende dat hun kinderen goed werden verzorgd. De kinderen kregen er goed te eten, ze werden gewassen en kregen, afhankelijk van hun leeftijd, gedurende de dag allerlei dingen te leren. Alle kinderen kregen in de créche gratis schooluniformen. Hun eigen kleren werden ondertussen daar gewassen en als de kinderen later op de dag weer naar huis gingen kregen zij hun eigen kleertjes weer aan. Donateurs van SONOB zorgen ervoor dat pater Josevel geld had om dit mooie werk te kunnen uitvoeren. Gelukkig heeft de Alagoaanse overheid enkele jaren geleden ingezien, dat zij ook voor deze zorg verantwoordelijk is. Steun vanuit Nederland was daarom niet langer nodig.

13: Bijenproject in Quichabeira

Weer een project dat SONOB met steun van Nederlandse donateurs heeft kunnen opzetten is het bijenproject in de plaats Quichabeira, die in de buurt van Água Branca ligt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een speciale soort bijen, die zogenaamde medicinale honing produceren.

Deze honing heeft een grote genezingskracht

en is zeer in trek bij de mensen van het platteland van Alagoas. Het project is destijds met gelden uit Nederland opgestart en functioneert inmiddels zelfstandig voort.

14: Marcella Sonnemansschool

Zuster Marcella Sonnemans heeft behalve de moederclub in Palmeira dos Índios nog meer gedaan voor de armen. In de armste wijk van Palmeira dos Índios, de Alto do Cruzeiro heeft zuster Marcella met steun van Nederlandse donateurs, een schooltje voor de armen van die wijk kunnen laten bouwen.

Met het gekregen geld betaalde zuster Marcella schooluniformen, schoolspullen, eten, onderhoud e.d. De overheid van Palmeira deed toen niets voor deze school. Gelukkig heeft de gemeente Palmeira, net als de eerder genoemde Bernadetteschool, ook deze school helemaal opgeknapt. Kinderen uit de wijk Alto do Cruzeiro kunnen daar nog steeds terecht voor goed kosteloos onderwijs. Ook daaraan hebben Nederlandse donateurs van SONOB hun bijdrage gegeven.

Als je terugkijkt en probeert samen te vatten wat SONOB met uw steun in haar werkgebied heeft kunnen bereiken, zullen we best wel wat zaken niet vermeld hebben.

U moet ons dat maar niet kwalijk nemen. Wel kunnen wij, en met ons ook u, vol trots zeggen dat we vanaf 1981 tot nu heel veel goed werk hebben verricht. U hebt in het overzicht kunnen lezen welke successen wij samen hebben bereikt. Heel hartelijk bedankt hiervoor.
Als wij spreken over donateurs willen we naast individuele ondersteuners vooral ook de scholen en instellingen noemen, die tijdens vastenacties en andere gelegenheden hun best hebben gedaan om voor SONOB de benodigde gelden bij elkaar te brengen om alle projecten mogelijk te maken.

Ik wil hier met name een aantal noemen:

Mill Hill uit Goirle;
Tijl Uilenspiegel uit Deurne;
Lionsclub Nuenen en Lionsclub Breda;
basisschool Voordeldonk uit Asten;
Dr. Knippenbergcollege uit Helmond;
KVO uit Asten;
Stichting Wilde Ganzen;
Stichting NCDO;
Cordaid;
KMBO (nu ROC ter AA) uit Helmond;
Wereldwinkel uit Goirle;
Wereldwinkel uit Bergambacht;
Een Aarde uit Asten;
basisschool Open Hof uit Goirle;
basisschool Boerdonk;
Hooghuiscollege uit Oss;
basisschool Het Startblok uit Elst;
Durendaelcollege Oirschot;
b.s. Arentschool Rotterdam;
basisschool Sunte Werfert Elst;
Het Hooghuis college Oss en Ravenstein;
Technische School IJssellaan Arnhem;
basisschool De Ark Elst;
Stedelijk Gymnasium Nijmegen;
Cobbenhagen College Tilburg;
wijkvereniging de Eshof Elst.

Allen hartelijk dank.

Het ga u goed.

Henk van Hoof
Secretaris SONOB

Tekst: *Henk van Hoof*
Correctie: *Maria Sterken*
Opmaak: *Jan Spee*
Druk: *ROC Ter AA, Helmond*